

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยมุ่งศึกษาการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ซึ่งทางผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตและวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและวิจัย
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนตามหลักสังคหวัตถุ ๔ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่มีคุณภาพและน่าเชื่อถือ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้บริหารและครู และเก็บข้อมูลสัมภาษณ์จากผู้บริหารสถานศึกษา/ครู/คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑จำนวน ๖ โรงเรียนมีประชากร ๔๗๖ คน

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้วิจัยครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา/ครู/คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้นำชุมชนระดับประถมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรีกลุ่ม ๑จำนวน ๖ โรงเรียน จำนวน๔๗๖ คน และเนื่องจากว่าประชากรและกลุ่มตัวอย่างแต่ละโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑มีจำนวนไม่เท่ากันจึงใช้วิธีการสุ่มหาขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง R.V.Krejcie^๑ และ D.W.Morgan^๑ และได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๔ คน ใช้เป็นกลุ่มตัวเพื่อดำเนินวิจัยทั้งหมด ดังตารางที่ ๓.๑ ตารางที่ ๓.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	รายชื่อโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นนทบุรี กลุ่ม ๑	ประชากร				กลุ่มตัวอย่าง			
		ผู้อำนวยการ	ครู	กรรมการ	ผู้นำชุมชน	ผู้อำนวยการ	ครู	กรรมการ	ผู้นำชุมชน
๑.	โรงเรียนบางคูรัด	๑	๘๐	๑๕	๒๐	๑	๓๒	๗	๔
๒.	โรงเรียนวัดปลายคลองขุนศรี	๑	๖๕	๑๕	๒๐	๑	๒๙	๗	๔
๓.	โรงเรียนวัดบางบัวทอง	๑	๕๒	๑๕	๒๐	๑	๒๓	๗	๔
๔.	โรงเรียนสามแยกบางคูรัด	๑	๑๕	๙	๑๐	๑	๗	๔	๕
๕.	โรงเรียนวัดสโสมสร	๑	๗๐	๑๕	๒๐	๑	๓๑	๗	๔
๖.	โรงเรียนบ้านใหม่	๑	๑๐	๙	๑๐	๑	๔	๔	๕
รวมประชากรและกลุ่มตัวอย่าง		๖	๒๙๒	๗๘	๑๐๐	๖	๑๒๖	๓๖	๔๖
		๔๗๖				๒๑๔			

๑. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงปริมาณ

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา/ครู/คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ จำนวน ๒๑๔ คน ๖ โรงเรียน

๒. กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑ จำนวน ๖ คน ประกอบด้วย

๑. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดปลายคลองขุนศรี
๒. ผู้อำนวยการโรงเรียนสามแยกบางคูรัด
๓. ผู้อำนวยการโรงเรียนบางคูรัด
๔. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดสโสมสร
๕. ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านใหม่
๖. ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางบัวทอง

^๑R.V.Krejcie และ D.W.Morgan, อ้างใน, ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ, พิมพ์ครั้งที่ ๙, (กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ที่บริษัท เอส.อาร์.พรินต์แมสโปรดักส์ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๔๘-๔๙.

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) มี ๔ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษาหัวหน้าหมวดวิชา หรือกลุ่มวิชา คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน โดยจำแนกเป็นเพศ อายุวุฒิการศึกษาสูงสุดตำแหน่ง และอาชีพ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามศึกษาโดยลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)^๒ตามแบบของ LikertScale มี ๕ ระดับ คือ

๕	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
๔	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
๓	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
๒	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
๑	หมายความว่า	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามข้อเสนอแนะจากผู้บริหารสถานศึกษา/ครู/คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชนโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑

ตอนที่ ๔ แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารครูคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้นำชุมชน

๓.๔ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี เอกสารตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหาค่า IOCแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามที่คุณเชี่ยวชาญแนะนำ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งโดยได้ค่าความเที่ยงตรงของเครื่องมือที่ ๐.๘-๑

๓. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วไปทดลอง (Try Out) ใช้กับผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนในเขตบริการของโรงเรียนตลาดบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี จำนวน ๓๐ ชุด จากนั้นนำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach alphaCoefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวมทั้งหมดที่ ๐.๘๑๗ จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ๒๑๔ ชุด ทั้ง ๖ โรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑

^๒ พวงรัตน์ ทวีรัตน์, วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์, (กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘), หน้า ๔๒.

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางแผนทางในการดำเนินการ ดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน สภาพท้องถิ่น การให้ความร่วมมือของชุมชนศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน และการบริหารงานวิชาการ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

๒. ผู้วิจัยได้ติดต่อกับทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตวิทยาลัยสาขาวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอหนังสือเกี่ยวกับขอความร่วมมือในการทำวิจัย ไปยังโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี กลุ่ม ๑

๓. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๑๙ ฉบับ และเก็บรวบรวมโดยกำหนดวันเก็บ ๒ สัปดาห์หลังจากที่ได้จัดส่งแบบสอบถาม และประสานงานเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

๔. หลังจากเก็บข้อมูลจากสถานศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๒๕๖ ฉบับ แล้วผู้วิจัยจะได้ทำการตรวจสอบความถูกต้องของการตอบแบบสอบถามของแต่ละฉบับ เมื่อตรวจสอบแล้วพบว่าการตอบแบบสอบถามนั้นสมบูรณ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๖ การวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยได้นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยระบบคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ในการคำนวณดังต่อไปนี้

๑. หาค่าร้อยละมี ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละของทุกข้อคำถาม

ตอนที่ ๒ สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการบริหารวิชาการ ของโรงเรียนบ้านใหม่ และโรงเรียนสามแยกบางคูวัดแต่ละข้อเข้าด้วยกัน และทำการแจกแจงความถี่ของคะแนน คำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้^๓

๔.๕๐-๕.๐๐ หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน มากที่สุด

๓.๕๐-๔.๔๙ หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน มาก

๒.๕๐-๓.๔๙ หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน ปานกลาง

๑.๕๐-๒.๔๙ หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน น้อย

๑.๐๐-๑.๔๙ หมายถึง การมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน น้อยที่สุด

^๓ไชยศ เรืองสุวรรณ, เทคโนโลยีการศึกษา, ทฤษฎีและการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๓), หน้า ๑๘๓.

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลนั้น ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยใช้การประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์ เสนอข้อมูลดังนี้

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์โดยสถิติที่ใช้ดังนี้

๑. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

๒. สถิติอนุมาน ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรมากสองกลุ่ม และทดสอบค่าเอฟ (F-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ (One Way ANOVA)

ใช้สูตร (Percentage)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนที่ต้องการ} \times 100}{\text{จำนวนเต็ม}}$$

การหาค่าเฉลี่ยใช้สูตร (Mean)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{n}$$

เมื่อ X แทน ค่าเฉลี่ย

f แทน ความถี่ของข้อมูล

$\sum fx$ แทน ผลรวมของค่าความถี่ทั้งหมด

X แทน จุดกึ่งกลางของอันตรภาคชั้น

n แทน ข้อมูลทั้งหมด

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้สูตร (Standard Deviation)

$$S = \frac{\sqrt{n\sum fx^2 - (\sum fx)^2}}{n(n-1)}$$

เมื่อ S แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน ข้อมูลทั้งหมด

๓. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์จากผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู ทั้ง ๔ โรงเรียน ได้แก่ ด้านการให้ความสำคัญกับงานวิจัยด้านการความสำเร็จของงานวิจัยด้านการให้การยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยด้านการมีความรับผิดชอบของครูผู้วิจัย และด้านความก้าวหน้าในหน้าที่การงานครูผู้วิจัย